

พญาสัตบรรณ

ชื่อพันธุ์ไม้ : พญาสัตบรรณ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Alstonia scholaris* (L.) R. Br.

วงศ์ : APOCYNACEAE

ชื่อสามัญ : Devil tree, White cheesewood, Devil bark, Dita bark, Black board tree

ชื่ออื่น : หัสบัน สัตบรรณ สัตตบรรณ จะบัน มะชา ปุลา ปุแล ตินเปิด ตินเปิดขาว ตินเปิดไทย ตันตินเปิด

ลักษณะทั่วไป

ต้น : ไม้ต้น ขนาดใหญ่ สูงได้ถึง 40 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดแผ่เป็นชั้นๆ ลำต้นเปลาตรง เปลือกนอกสีน้ำตาลหรือขาวอมเหลือง เป็นขุยสะเก็ดเล็กๆ เปลือกในสีเหลืองถึงน้ำตาล หรือสีน้ำตาลอมครีม ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาว

ใบ : ใบเดี่ยว เรียงวงรอบข้อ ใบรูปรี รูปไข่กลับ หรือรูปใบพาย กว้าง 1.5 – 8 เซนติเมตร ยาว 4 – 32 เซนติเมตร โคนใบรูปลิ้น หรือเป็นสอบเรียว ขอบใบเรียบ ปลายใบมนกลม เส้นใบตรงและขนานกัน

ดอก : ช่อซี่ร่มประกอบ ออกที่ปลายกิ่ง ดอกสีขาวหรือเขียวอมเหลือง กลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 5 แฉก ยาว 1 – 2 มิลลิเมตร กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดยาว 6 – 10 มิลลิเมตร ปลายหลอดแยกเป็น 5 แฉก ขนาดยาว 1.7 – 1.5 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ติดกับส่วนบนของหลอดกลีบดอกและยาวไม่พ้นกลีบดอก

ผล : ผลแห้งแก่แล้วแตกแนวเดียว ฝักยาวออกเป็นคู่ฝัก กว้าง 0.2 – 0.3 มิลลิเมตร ยาว 2 – 5.5 เซนติเมตร เมล็ดรูปทรงกระบอก ขอบขนาน ปลายโค้งมน ขนาด 4 – 7.5 มิลลิเมตร มีขนละเอียดคลุม

สรรพคุณ

เปลือก : ต้มน้ำดื่มแก้ไอ แก้หวัด หรือตำอาบรักษาผื่นคัน สมานลำไส้ แก้บิด ท้องเดินเรื้อรัง ขับพยาธิ หลอดลมอักเสบ

กระพี้ : มีรสขมใช้เป็นยาขมเจริญอาหารและรักษาอาการไข้ แต่ไม่มีฤทธิ์ในการบำบัดโรคมalaria

ใบ : แก้ไข้หวัด

ดอก : แก้โลหิตพิการ ใช้เหน็บ ใช้ตัวร้อน